

Algemene beschouwing op de begroting 2024

Geachte voorzitter, collega raadsleden en inwoners van Hillegom,

Namens GroenLinks Hillegom deel ik onze beschouwingen op de voorliggende begroting.

Voor ons ligt een sluitende, positieve begroting voor 2024. Een hele prestatie, veel gemeenten komen het komend jaar al niet rond, maar in Hillegom houden we wederom over. Het zogeheten ravijnjaar 2026 zien ook wij aankomen. We maken ons daar uiteraard zorgen over, hoe kan de overheid ons als gemeenten zo in onzekerheid laten voor de komende jaren?

Maar onze invloed is hier, direct en dicht op onze inwoners. Ons beleid moet er zijn voor hen, in samenhang met beleid uit andere overheden.

Vandaag vragen we extra aandacht voor onze jeugd en onze toekomst.

De jeugd komt in relatie tot gemeentebestuur in maar twee gesprekken voor:

- Toenemende kosten van de jeugdzorg
- Of 'hangjeugd' en probleemjongeren

We praten dus niet over de toekomst van jonge mensen in ons dorp in positieve termen, maar als probleem.

U herkent het vast- er wordt verbouwd in de wijk, een park of speeltuin wordt aangepakt en wat roept altijd discussie op? De bankjes. " want we willen natuurlijk geen hangjongeren in onze wijk'. Maar dat bankje is van grote maatschappelijke waarde. Dus bij deze roepen wij op om als gemeente ons hard te maken voor meer bankjes in de buurten. En als buurt betrokken zijn bij wat er gebeurt op het bankje, een extra rondje erlangs wandelen of het gesprek aangaan met de jeugd uit de buurt zijn hierbij van groot belang.

En we vragen nogmaals om meer ruimte om buiten te spelen en te sporten. Blij zijn we dat de droom van een jonge inwoner over een pumptrackbaan in ons dorp nu gerealiseerd lijkt te gaan worden. Maar wat jammer dat dit ten koste gaat van een plek waar al gesport werd. Een skatebaan heeft een dorp als Hillegom ook nodig. Ook hier blijkt de angst voor overlast het te winnen van de zorg voor onze jeugd. Dit zijn onze kinderen, onze toekomst. Die willen we toch niet achter scherpjes weg laten kwijnen?

En ja, ook wij maken ons zorgen over de jeugdzorg, voor wie het nodig heeft moet goede, passende zorg altijd toegankelijk zijn. In deze begroting wordt gesproken over 'bezuinigingsmaatregelen jeugdzorg' en de bijbehorende 'hervormingsagenda jeugdzorg'. Wij vragen de wethouder om ons als raad zo snel mogelijk te betrekken bij deze uitwerking, want of bezuinigen past in het benoemde beleid is echt nog maar de vraag. Laten we problemen aanpakken die leiden tot een hoge vraag naar jeugdzorg, zoals toegang tot onderwijs.

Laat de jeugd ook met ons meedenken. Naast de kindergemeenteraad is wellicht ruimte voor een jongerenraad of burgerpanel voor middelbare scholieren? Meedenken is meedoen.

Als we het hebben over polarisatie en de zorgen daarover, is armoede en het ontkennen of ontmenselijken daarvan een belangrijke oorzaak. Het lijkt zo vaak te gaan over fraude, misbruik van geld, ' die mensen die hun huishoudboekje niet op orde houden'. Alsof armoede een keuze is, die je als je het goed hebt gelukkig beter hebt gemaakt. Maar armoede maakt dat je langzaam minder onderdeel bent van de maatschappij. Je kunt gewoon niet meedoen. En die armoede veroorzaken we met elkaar. De afgelopen jaren is de rijke rijker en de arme armer geworden. De tegenstellingen nemen toe. Dat moet anders.

Recent werden we bijgepraat over het gemeentelijk armoede beleid. We hebben in Hillegom een flink aandeel inwoners dat weinig te besteden heeft. We horen de wethouder over de doelstelling dat het aantal inwoners onder de armoedegrens moet afnemen. Maar hoe? Daar is nog geen uitspraak over, maar daar denken we graag over mee. In het land zijn er tal van initiatieven op gemeenteniveau, bijvoorbeeld door het aanvullen van de bijstand met een gemeentelijke bijdrage, het verbeteren van de toegang tot maatregelen tegen armoede en het vergroten van de bekendheid van deze maatregelen. Wij zijn volop voor inzetten op maatregelen waar de inwoner echt iets aan heeft, zonder stigma maar juist om weer volop mee te kunnen doen.

En dichtbij, zoals eerder aangehaald, vinden we belangrijk. Toch zien we dat we meer en meer zaken gezamenlijk met andere gemeentes regelen. De zogenaamde 'gemeenschappelijke regelingen' vragen een flinke hap van ons budget. We maken ons zorgen over het toezicht en inzicht in deze regelingen. Hoe is de invloed van de deelnemende gemeenten geregeld? We zijn ervan overtuigd dat bij de start van alle samenwerking hier goede gronden voor waren. Maar is dit nu nog wel zo? We lezen in de begroting dat er een intergemeentelijke raadscommissie komt. We kunnen ons hier wel iets bij voorstellen, maar vragen ons wel af waarom we hier in de raad niet over gepraat hebben? We denken graag mee, juichen het initiatief toe maar zijn van mening dat er een raadsbesluit vooraf gaat aan het oprichten van zo'n commissie.

Dat brengt ons ook bij de afdeling 'participatie'. Een woord dat voor zoveel spraakverwarring zorgt dat we juist hier een 'gewoon' woord voor moeten gaan gebruiken. Inspraak en meepraten? In dit hoofdstuk worden we blij verrast door een klinkende inleiding, een paar mooie definities van participatie en hoe we dit als gemeente vorm willen geven. Toch verbaast het ons dat dit niet in het inmiddels vastgestelde participatie beleid terugkomt. Zo lezen we bijvoorbeeld dat we in gaan zetten op een burgerberaad. Hier staan we van harte achter, hoe ingewikkeld dit proces dan ook is. Op tijd een brede afspiegeling van inwoners mee laten praten over ingrijpende of ingewikkelde keuzes voorkomt veel vragen, verbazing en onvrede. Fijn dat we daar dan in ieder geval voor begroten, maar mogen we als raad ook nog even meedenken over de inzet van dit instrument?

Helaas blijken we als raad achter de feiten aan te lopen. Onze positie lijkt bijna structureel te verslechteren. Een schrijnend voorbeeld is de impasse rondom Dunantstaete, dat we als raad op moeten roepen om geïnformeerd te blijven is treurig, dat het tot niets leidt nog treuriger. Niet een gesprek voor nu, maar we komen hier zeker binnenkort op terug.

En het beroerde beleid rondom zebrapaden blijft ons verbazen. Keer op keer horen we dat dit 'schijnveiligheid' is en deze niet nodig zouden zijn. Maar waarom leren onze kinderen in het programma 'School op Seef' dan nog over oversteken bij een zebrapad? Waarom maakt dit nog onderdeel uit van het theorie-examen voor het rijbewijs? Zullen we gewoon zorgen dat er rondom scholen en op wandelroutes weer zebrapaden terugkomen, te beginnen met een zebrapad tussen Deltahof en Van Nispenpark- voor de kinderen in het park en op weg naar hun school?

We hopen voor het komende jaar dat we als raad beter meegenomen worden in belangrijke ontwikkelingen. Want hoe kan het dat het budget voor duurzaamheidsmaatregelen niet volledig is benut, terwijl onze huurhuizen nog net zo slecht geïsoleerd zijn als vorig jaar? Tijd om dit als gemeente prioriteit te geven, hier valt in het kader van energie-armoede en een gezonde leefomgeving ook zoveel mee te winnen.

We maken ons zorgen over gezondheid en welzijn in ons dorp. In een grijze leefomgeving, worden we omringd door industrie; de bollenvelden. Hoe zit het met de gezondheidsrisico's voor inwoners van de hierbij gebruikte gewasbeschermingsmiddelen? Waarom vinden we het niet nodig om de omschakeling naar duurzame, natuurinclusieve en biologische bollenteelt te steunen? Wanneer

schakelen we terug naar traditionele heggen en houtwallen tussen de bollenpercelen? Als regio zorgen voor de toekomst, dat is onze oproep.

Mooie initiatieven als 'tegelwippen', een 'Groen-doen plein' en aandacht voor beplanten van balkon en boomspiegels, ze bereiken onze inwoners nauwelijks. Ze staan in schril contrast met de verstrating van tuinen in nieuwbouwwijken, het structureel kappen van bomen waar ze niet weg hoeven en het feit dat je in ons dorp geen subsidie voor het aanleggen van een groen dak krijgt. Het benutten van de potentie van onze openbare ruimte en al onze tuinen om het verschil te maken in een dorp dat ook de gevolgen van hitte en hevige regenval voelt, lijkt aan ons beleid voorbij te gaan. Dus zullen we gewoon starten met de uitbreiding van de kapvergunning en de subsidie voor groene daken?

Ja, er ligt een sluitende begroting. Maar doen we genoeg voor wat er echt nodig is?

Wij pleiten voor:

- Meer en goed geïsoleerde huurwoningen
- Goede toegang en beschikbaarheid van jeugdzorg
- Organiseren van participatie, ook voor de jeugd
- De positie van de raad versterken om te kunnen vertegenwoordigen, kaders te stellen en te controleren
- Het structureel steunen van armere inwoners
- Veilige omgeving met ruimte voor sport en spel, 30 km zones en zebrapaden
- Vergroenen van de wijk met meer bomen, groene tuinen en groene daken

Hiervoor vragen wij aanvullend beleid.

Bedankt voor uw aandacht.